

Якби ви могли побачити Еліс

КУПИТИ

Еліс Сан завжди була старанною ученицею, але постійно почувалася невидимкою у дорогій елітній міжнародній школі-інтернаті, де вона була єдиною стипендіаткою серед нащадків найбагатших і найвпливовіших родин. Аж раптом дівчина дістає неймовірну силу: неконтрольовано стає насправді невидимою. Що б ви зробили, якби мали такий дар?

Батьки повідомляють, що навіть зі стипендією навчання у цій школі не на їхній гаманець, тож Еліс вирішує монетизувати свою здібність. Вона готова відкрити скандальні таємниці, які прагнуть знати її однокласники, але все має свою ціну. Дрібні скандали переростають у справжні злочини. Й Еліс доводиться замислитись, чи варто заради цього жертвувати власним сумлінням або навіть життям.

*Моїм чудовим батькам, яким не можна читати цю книжку.
І моїй молодій сестрі Аліссі, котра хотіла б, щоб усі знали, яка вона
неймовірна.*

1

Ми з батьками ходимо до ресторану лише з трьох причин. Перша — коли хтось помер (а з огляду на те, що в нашій сімейній групі *WeChat* дев'яносто з гаком учасників, це трапляється частіше, ніж ви можете собі уявити). Друга — у когось день народження. І третя — вони хочуть зробити якусь доленосну заяву.

Іноді це поєднання всього одразу: як-от коли моя двоюрідна прабабуся померла вранці на мій дванадцятий день народження, і батьки вирішили повідомити мені за мискою локшини зі смаженою підливою, що вони відправляють мене до Міжнародної школи-інтернату «Ейрінгтон».

Утім, зараз серпень, задушлива літня спека відчутна навіть у кондиціонованому залі ресторану, і ніхто з моєї найближчої рідні цього місяця не святкує день народження. Тож лишаються лише два варіанти...

Мій шлунок стискається від хвилювання. Я ледь стримуюся, щоб не чкурнути через скляні двері ресторану. Можете називати мене слабачкою чи як завгодно, але я просто не здатна сприймати погані новини.

Особливо сьогодні.

— Еліс, ти чого така знервована? — запитує Мама, поки вбрана в ціпао неусміхнена офіціантка веде нас до нашого столика в дальньому кутку.

Ми протискуємося до свого місця повз переповнені столики: за одним літні люди поїдають гігантський, вкритий рожевим кремом торт у формі персика, за іншим, схоже, корпоративний ланч, де чоловіки стікають потом у сорочках із тісними комірцями, а жінки припудрюють щоки білою пудрою. Дехто з них обертається і витріщається, зауваживши мою шкільну форму. Можливо, тому що вони впізнали емблему з тигром, яка красується на кишені мого піджака, а можливо, тому, що порівняно з костюмами місцевих шкіл, які більше скидаються на спортивні, моя форма видається їм надто претензійною.

— Я не знервована, — відповідаю, сідаючи між нею та батьком, якого й досі традиційно на китайський манір називаю Баба. — У мене просто таке обличчя.

Це не зовсім брехня. Моя тітка якось пожартувала, що якби мене колись заскочили на місці злочину, я була би першою, кого заарештували б лише на підставі виразу мого обличчя і мови тіла. «Ніколи не зустрічала когось настільки ж метушливого, як ти, — сказала вона. — Певно, у минулому житті ти була мишею».

Тоді мене обурило це порівняння, але зараз я й справді почуваюся мишею, яка ось-ось потрапить у пастку.

Мама передає мені заламіноване меню, і світло з найближчого вікна падає на її кістляві руки, чітко окреслюючи зарубцьований білий шрам, що тягнеться вздовж її долоні. До болю знайоме почуття провини спалахує в мені, наче відкрите полум'я.

— Хайцзи, — каже Мама, — що ти їстимеш?

— Гм, щось на твій розсуд, — відповідаю я, швидко відводячи погляд.

Баба з гучним тріском розламає одноразові дерев'яні палички.

— Сучасні діти не розуміють, як їм пощастило, — каже він, потираючи між собою палички, щоб позбутися скалок, а потім допомагає мені зробити те саме. — Життя, мов мед. Знаєш, що я їв у твоєму віці? Батат. Щодня один лише батат.

Поки він вдається до детального опису повсякденного життя в селах провінції Хенань, Мама підкликає офіціантку і перераховує страви, якими, мабуть, можна було б нагодувати весь ресторан.

— Ма, — протестую я, розтягуючи слово на мандаринський лад, — не треба...

— Треба, — твердо відказує вона. — Ти завжди мало їси, коли починається навчання. Це дуже погано для твого тіла.

Я ледь стримуюся, щоб не закотити очі. Ще десять хвилин тому вона зауважувала, що мої щоки округлилися за час літніх канікул: тільки за її логікою можна бути надто гладкою і смертельно недоїдати водночас.

Коли Мама нарешті покінчує із замовленням, вони з Баба презираються, а потім дивляться на мене з такими серйозними виразами облич, що я випалюю перше, що спадає на думку:

— З ді... З дідусем усе гаразд?

Тонкі мамині брови насуплюються, підкреслюючи суворі риси її обличчя.

— Звісно. Чому питаєш?

— Н-нічого. Неважливо, — я полегшено зітхаю, але м'язи залишаються напруженими, ніби готуючись до удару.

— Слухайте, що б там поганого не трапилося, ми могли... могли б покінчити з цим якнайшвидше? Церемонія нагородження вже за годину, і якщо в мене станеться нервовий зрив, мені потрібно щонайменше двадцять хвилин, щоб оговтатися перед тим, як вийти на сцену.

Баба здивовано кліпає:

— Церемонія нагородження? Яка ще церемонія?

Моє занепокоєння на якийсь час змінюється роздратуванням.

— Ну, церемонія нагородження найбільших досягнень за рік.

Він продовжує розгублено витріщатися на мене.

— Та годі тобі, Ба. Цього літа я згадувала про це разів 30 п'ятдесят.

Я трішки перебільшую. Та як би сумно це не звучало, ці швидкоплинні миті слави в яскравому світлі прожекторів глядацької зали — єдине, чого я з нетерпінням чекала останні кілька місяців.

Навіть якщо мені доведеться розділити їх з Генрі Лі.

Як завжди, від цього імені в роті з'являється якийсь гострий і гіркий, наче отрута, присмак. Боже, як я його ненавиджу. Ненавиджу його, його бездоганну порцелянову шкіру й ідеально чисту форму, його врівноваженість, так само непорушну й незмінну, як і його постійно поповнюваний список досягнень. Ненавиджу те, як люди дивляться на нього і яким його бачать, навіть якщо він мовчки працює за своїм столом, схиливши голову.

Я ненавиджу його відтоді, як він переступив поріг школи чотири роки тому — сяючий, мов нова копійка. До кінця першого дня він випередив мене на контрольній роботі з історії на цілих два з половиною бали, і всі вже знали його ім'я.

Від однієї думки про це в мене починають свербіти руки.

Баба супиться. Дивиться на Мама, сподіваючись на її підтримку.

— А нам обов'язково треба йти на цю... як ти кажеш, церемонію?

— Вона лише для учнів, — нагадую я, хоча так було не завжди. Школа вирішила зробити захід більш приватним після того, як на церемонію завітала знаменита мама моєї однокласниці, Кристал Лам, і випадково привела із собою папараці. Фотографії з нашої зали ще кілька днів після цього гуляли по всій мережі *Weibo*. — Та не в цьому річ. Річ у тім, що там вручають нагороди і...

— Так-так, ти тільки й торочиш про свої нагороди, — нетерпляче перебиває Мама. — Де твої пріоритети, га? Хіба школа не прищепила тобі правильних цінностей? На першому місці має бути родина, потім здоров'я, далі — заощадження на пенсію, а тоді... Ти мене взагалі слухаєш?

Офіціантка приносить їжу, тож мені не доводиться брехати.

У вишуканих ресторанах, що спеціалізуються на приготуванні качки по-пекінськи, на кшталт «Цюань-цзюйде», куди мої однокласники частенько навідуються, не чекаючи на смерть когось із родичів, шеф-кухарі завжди вивозять смажену качку на сервірувальних столиках і розрізають її просто перед відвідувачами. Це ніби ретельно продумана вистава: хрустка глазурована скоринка розходить з кожним натиском леза, оголюючи ніжне біле м'ясо і випускаючи шиплячий жир під нею.

Однак тут офіціантка просто подає нам цілу качку, порубану на великі шматки, з невідрізаною головою та всім іншим.

Мама, вочевидь, вловила вираз мого обличчя, бо зітхає й відвертає від мене качину голову, бурмочучи щось про мою Західну чутливість.

Одна за одною на столі з'являються нові страви: свіжі огірки, збризнуті оцтом і змішані з подрібненим часником, тонкі млинці із зеленою цибулею, підсмажені до ідеальної хрусткої скоринки, м'який тофу, що плаває в золотисто-брунатному соусі, і рисові коржики, злегка посипані цукром. Я вже бачу, як Мама оцінює страви своїми проникливими карими очима, ймовірно, підраховуючи, скільки ще страв вони з Баба зможуть приготувати із залишків.

Я змушую себе дочекатися, поки Мама й Баба з'їдять по кілька шматочків, перш ніж наважуюся спитати:

— Гм. Думаю, ви хочете сказати мені щось важливе...

У відповідь Баба лише надпиває зі своєї чашки ще гарячий жасминовий чай і довго перекочує його в роті — так, наче йому належить увесь час світу. Мама іноді жартує, що я в усьому схожа на Баба: від квадратної щелепи, прямих брів і засмаглої шкіри до завзятого перфекціонізму. Проте я зовсім не успадкувала його терплячості.

— Баба, — наполягаю я, всіляко намагаючись зберегти шанобливий тон.

Він підіймає руку і допиває решту чаю, а тоді каже:

— А, так. Ну, ми тут із твоєю Мама подумали... Як ти ставишся до того, щоб перейти в іншу школу?

— Заждіть.

— Що? — мій голос, надто голосний і верескливий, розтинає гамір ресторану, а відтак ламається, мов у хлопчика на початку статевого дозрівання.

Співробітники компанії за сусіднім столиком переривають свій тост і осудливо зиркають на мене.

— Що? — повторюю я, цього разу пошепки. Мої щоки палають.

— Може, ти ходитимеш до місцевої школи, як твої двоюрідні брати й сестри? — каже Мама, з усмішкою кладучи мені на тарілку шматочок качки по-пекінськи, ідеально загорнутий у млинець. Ця її усмішка викликає в мені тривогу. Так усміхаються стоматологи перед тим, як вирвати вам зуба. — Або ми дозволимо тобі повернутися до Америки. Пам'ятаєш мою подругу, тітку Шень? Ту, в якої дуже гарний син-лікар.

Я повільно киваю, хоч дві третини дітей її подруг є лікарями або планують ними стати.

— Вона каже, що у штаті Мен, неподалік її житла, є чудова державна школа. Можливо, якщо ти допомагатимеш їй у ресторані, вона дозволить тобі пожити в неї...

— Я не розумію, — не стримавшись, перебиваю її. Унизу живота з'являється млосне відчуття, як тоді, коли я так старалась обігнати Генрі на

шкільному спортивному фестивалі й ледь не заблювала шкільне подвір'я.

— Я просто... Що не так з «Ейрінгтоном»?

Здається, Баба збентежило моє питання.

— Думав, ти ненавидиш «Ейрінгтон», — каже він, перейшовши на мандаринську.

— Я ніколи не казала, що ненавиджу...

— Якимось ти видрукувала на папері емблему школи й цілісінький день проштрикувала її ручкою.

— Ну, спершу я не була її найбільшою фанаткою, — кажу я, відкладаючи палички на клейончасту скатертину. Мої пальці злегка тремтять. — Але це було п'ять років тому. Усі знають, хто я. У мене хороша репутація. Учителі мене люблять, справді люблять, і більшість моїх однокласників вважають мене розумною, і... і їм важлива моя думка...

Із кожним словом, що зривається з моїх уст, обличчя батьків стають дедалі похмурішими, а хворобливе відчуття всередині переростає в крижаний страх. Проте я відчайдушно продовжую:

— Я маю стипендію, пам'ятаєте? Єдина на всю школу. Хіба не буде марнотратством, якщо я просто піду....

— Ти отримуєш половину стипендії, — уточнює Мама.

— Ну, це найбільше, що вони готові були запропонувати... — і тут до мене дійшло. Це було настільки очевидно, що мене приголомшила власна нетямущість: чому б іще мої батьки раптом запропонували забрати мене зі школи, заради якої вони роками невтомно гарували, щоб я змогла туди потрапити?

— Це... Це через оплату за навчання? — запитую я тихо, щоб ніхто з присутніх не почув.

Спершу Мама нічого не відповідає, лише смикає розхлябаний гудзик своєї тьмяної квітчастої блузки. Це чергова покупка в дешевому супермаркеті — її новому улюбленому місці для пошуку одягу після того, як ринок «Ясю» перетворився на нудний торговельний центр підробних брендів із завищеними цінами.

— Тобі не варто про це турбуватися, — нарешті відповідає вона.

Що означає так.

Я відкидаюся на спинку стільця, силкуючись зібратися з думками. Не те щоб я не знала, що ми у скруті, і досить давно, відколи закрилася стара друкарня Баба, а мамині нічні зміни в лікарні «Сехе» скоротили. Але Мама і Баба завжди вміло приховували масштаби труднощів, відмахуючись від мене простим «зосередься на навчанні» або «дурненька, хіба ми дозволимо тобі голодувати?».

Тепер я дивлюся на них через стіл — по-справжньому дивлюся — і бачу сиве волосся на скронях Баба, зморшки, що почали з'являтися під стомленими маминими очима, — довгі дні важкої праці, що даються знаки, поки я ховаюся у своїй маленькій бульбашці «Ейрінгтона». Сором з'їдає мене зсередини. Наскільки простішим було б їхнє життя, якби їм не доводилося платити ці додаткові 165 тисяч юанів щороку?

— Гм, а який... який, кажете, є вибір? — чую власний голос. — Місцева пекінська школа або державна школа у штаті Мен?

На маминому обличчі виразно зчитується полегшення. Вона вмочує ще один шматок качки по-пекінськи в тарілку з густим темним соусом, щільно загортає його в тоненький, мов папір, млинець із двома скибочками огірка — без цибулі, саме так, як я люблю — і кладе мені на тарілку.

— Так-так. Обидва варіанти хороші.

Я закушую нижню губу. Насправді жоден із варіантів не є хорошим.

Якщо я перейду до будь-якої місцевої школи в Китаї, мені доведеться скласти гаокао — один із найскладніших вступних іспитів до коледжу, я вже мовчу про те, що мої знання китайської на рівні початкової школи можуть стати на заваді. Щодо штату Мен, то мені лише відомо, що це найменш культурно й етнічно різноманітний штат у США, а моє уявлення про американський вступний іспит SAT обмежується молодіжними серіалами на *Netflix*, тож шанси на те, що тамтешня державна школа дозволить мені продовжити навчання за програмою «Міжнародного бакалаврату», украй низькі.

— Нам не обов'язково вирішувати просто зараз, — швидко додає Мама. — Ми з твоїм Баба вже заплатили за перший семестр в «Ейрінгтоні». Розпитай учителів, друзів, усе зваж, а потім ми ще раз це обговоримо. Гарзд?

— Так, — кажу я, хоча зі мною далеко не все гаразд. — Звучить чудово.

Баба стукає кісточками пальців по столу, від чого ми обоє здригаємося.

— Айя, — вигукує він, тицяючи паличками в тарілки, — забагато розмов під час їжі. Страви вистигають.

Коли я знову беру свої палички, літні люди за сусіднім столиком голосно і фальшиво починають співати китайську версію пісні «З днем народження»: «Чжуні шенжи куайле... Чжуні шенжи куайле...». Старенька найнай, що сидить у центрі, киває і плескає в долоні в такт співу, розплившись у широкій беззубій усмішці.

Ну хоч хтось піде з ресторану у кращому настрої, ніж прийшов.

ridmi
ТВІЙ УЛЮБЛЕНИЙ КНИЖКОВИЙ

КУПИТИ